

PARSHAT DEVARIM 2019 – SOURCE SHEET

www.rabbidunner.com

1. INTRODUCING SEFER DEVARIM – THE FIRST FIVE PESUKIM

אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן במדבר בערבה מול סוף בין פארן ובין תפל ולבן
והצלת ודי זהב. אחד עשר יום מחרב דרך הר שעיר עד קדש ברנע. ויהי בארבעים שנה בעשתי עשר חדש באחד
לחדש דבר משה אל בני ישראל ככל אשר צוה ה' אתו אלהם. אחרי הכתו את סיוחן מלך האמרי אשר יושב
בחשבון ואת עוג מלך הבשן אשר יושב בעשתרת באדריעי. בעבר הירדן בארץ מואב הואיל משה באר את
התורה הזאת לאמר.

1. These are the words which Moses spoke to all Israel on the other side of the Jordan, in the desert, in the plain, opposite the Red Sea, between Paran and Tofel and Lavan and Hazeroth and Di Zahav. 2. Eleven days' journey from Horeb by way of Mount Seir to Kadesh Barnea. 3. It came to pass in the fortieth year, in the eleventh month, on the first of the month, that Moses spoke to the children of Israel according to all that God had commanded him regarding them; 4. After he had smitten Sihon, king of the Amorites, who dwelt in Heshbon, and Og, king of the Bashan, who dwelt in Ashtaroth in Edrei. 5. On the other side of the Jordan, in the land of Moab, Moses commenced, explained this Law, saying...

2. DEVARIM A.K.A. MISHNEH TORAH – WHAT DOES MISHNEH TORAH MEAN?

Chazal referred to Devarim as “Mishneh Torah” (based on a pasuk in Vayeilech, Deut. 17:18 – וכתב לו את (משנה התורה הזאת). The name “Mishneh Torah” implies that Devarim reviews the previous four books of the Torah. But if Devarim is a review of the previous four books in the Torah, then it should review all the main stories as well as the main mitzvot that are found in the books of Bereishit, Shemot, Vayikra, and Bamidbar. The problem is – it doesn't, as the Ramban (among many others) points out:

הספר הזה ענינו ידוע שהוא משנה תורה, יבאר בו משה רבינו לדור הנכנס בארץ רוב מצות התורה הצריכות לישראל. ולא יזכיר בו דבר בתורת כהנים, ולא במעשה הקרבנות, ולא בטהרת כהנים ובמעשיהם, שכבר ביאר אותם להם -- והכהנים זריזים הם, לא יצטרכו לאזהרה אחר אזהרה. אבל בישראל יחזיר המצות הנהוגות בהם, פעם להוסיף בהם ביאור, ופעם שלא יחזיר אותם, רק להזהיר את ישראל ברוב אזהרות כמו שיבאו בספר הזה בעניני עבודת גלולים אזהרות מרובות זו אחר זו בתוכחות, וקול פחדים אשר יפחיד אותם בכל ענשי העבירות. ועוד יוסיף בספר הזה כמה מצות שלא נזכרו כלל, כגון היבוס, ודין המוציא שם רע, והגרושין באשה, ועדים זוממין, וזולתן. וכבר נאמרו לו כולן בסיני או באוהל מועד בשנים הראשונים קודם המרגלים, כי בערבות מואב לא נתחדשו לו אלא דברי הברית כאשר נתפרש בו, וע"כ לא נאמר בספר הזה "וידבר ה' אל משה לאמר צו את בני ישראל" או "דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם" מצוה פלונית. אבל לא נכתבו המצות בספרים הראשונים שידבר עם יוצאי מצרים כי אולי לא נהגו באותן המצות רק בארץ... לא הזכיר רק בבנים נוחלי הארץ.

...Moshe explained for the generation entering the land [of Israel] most of the commandments necessary for Israel. He didn't mention matters from Leviticus... for he already explained those mitzvot to [the Kohanim], and the Kohanim were eager and didn't require additional instructions after they were already instructed. But for the [regular] Jews, he repeated the mitzvot relevant to them, sometimes to add more clarification, sometimes to caution them through a repetition of warnings...and he also added several mitzvot that were not previously mentioned at all, such as yibbum... [that Moshe] told them earlier... but these weren't written in the earlier books addressing those who left Egypt, since maybe they only practiced those mitzvot in the land [of Israel]... it only mentioned these [mitzvot] for the children who would inherit the land.

BUT WHILE THE RAMBAN ACKNOWLEDGES THE PROBLEM, AND OFFERS ANSWERS TO EXPLAIN A LIMITED NUMBER OF OMISSIONS AND INCLUSIONS IN DEVARIM, HE FAILS TO ADDRESS MANY OTHER OMISSIONS – WHERE IS THERE ANY MENTION IN DEVARIM OF CREATION, THE FLOOD, THE PATRIARCHS AND MATRIARCHS, THE SONS OF JACOB, SLAVERY IN EGYPT, TEN PLAGUES, EXODUS, SPLITTING OF THE RED SEA? WHAT ABOUT ALL THE OTHER MITZVOS MENTIONED ELSEWHERE THAT ARE MISSING IN DEVARIM? OBVIOUSLY, SEFER DEVARIM IS NOT A REVIEW OF THE TORAH? SO WHAT IS SEFER DEVARIM? AND WHY DO CHAZAL REFER TO IT AS MISHNEH TORAH?

3. DEVARIM – A BOOK OF SPEECHES

Devarim is almost entirely written in the first person, unlike the other books of the Torah. The reason for this is that it contains a collection of speeches delivered by Moshe to the nation before he died. To understand Devarim it is essential to understand the purpose of these speeches and how they relate to each other. Each speech has an introduction (we have already seen the first introduction) written in the third person, followed by a speech in the first person. The first speech concludes at the end of Chapter 4. The second speech begins in Chapter 5 and ends at the end of Chapter 26 – a very long speech indeed. This speech is the most important part of Sefer Devarim, as we shall see. There are two more short speeches with very defined topics – in Chapters 27-28 Moshe warned the nation what would happen to them if they observed the laws of the Torah or not (known as the "Tochacha"). In Chapters 29-30 Moshe explained that even if the nation sinned, the gates of repentance ["teshuva"] would always remain open. From Chapter 31 until the end of Devarim (Chapter 34), Devarim 'returns' to the regular narrative style of the Torah (i.e. third person/ narrator style), describing Moshe's final farewell to his people, and his death.

THE FOUR SPEECHES OF MOSHE RABBEINU IN DEVARIM

Speech 1	Chaps. 1-4	Introductory speech
Speech 2	Chaps. 5-26	Main speech
Speech 3	Chaps. 27-28	Tochacha & Covenant
Speech 4	Chaps. 29-30	Teshuva

4. THE SECOND SPEECH AS THE KEY TO SEFER DEVARIM

The second speech is the longest of all of them, which means that it must be treated as the main one. In order to understand Sefer Devarim, we must first fully understand the purpose of this 'keynote address'. Once we understand this speech, we can look at Speech #1 to understand how it acted as a perfect introduction to this main speech, while the final two speeches form its conclusion.

5. DEVARIM 5:1-30 & 6:1-9 – THE KEY TO UNDERSTANDING THE WHOLE OF SEFER DEVARIM

[פרק ה'] (א) ויקרא משה אל כל ישראל ויאמר אלהים שמע ישראל את החקים ואת המשפטים אשר אנכי דבר באזניכם היום ולמדנתם אתם ושמרתם לעשתם: (ב) ה' אלהינו כרת עמנו ברית בחרב: (ג) לא את אבותינו כרת ה' את הברית הזאת כי אתנו אנחנו אלה פה היום כלנו חיים: (ד) פנים בפנים דבר ה' עמכם בהר מתוך האש: (ה) אנכי עמד בין ה' וביניכם בעת ההוא להגיד לכם את דבר ה' כי יראתם מפני האש ולא עליתם בהר לאמר: (ו - י"ח) אנכי ה' אלקיך ... ולא תחמד אשת רעך ... (יט) את הדברים האלה דבר ה' אל כל קהלכם בהר מתוך האש הען והערפל קול גדול ולא יסף ויכתבם על שני לוח אבנים ויתנם אלי: (כ) ויהי כשמעכם את הקול

מתוך החשף וקהר בער באש ותקרבו אלי כל ראשי שבטיכם וזקניכם : (כא) ותאמרו הן הראנו ה' אלהינו את כבודו ואת גדלו ואת קלו שמענו מתוך האש היום הזה ראינו כי ידבר אלקים את האדם וחי : (כב) ועתה למה נמות כי תאכלנו האש הגדלה הזאת אם יספים אנחנו לשמע את קול ה' אלקינו עוד ומתנו. (כג) כי מי כל בשר אשר שמע קול אלקים חיים מדבר מתוך האש כמנו וחי : (כד) קרב אתה ושמע את כל אשר יאמר ה' אלקינו ואת תדבר אלינו את כל אשר ידבר ה' אלקינו אליך ושמענו ועשינו : (כה) ושמע ה' את קול דבריכם בדברכם אלי ויאמר ה' אלי שמעתי את קול דברי העם הזה אשר דברו אליך היטיבו כל אשר דברו : (כו) מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אתי ולשמר את כל מצותי כל הימים למען ייטב להם ולבניהם לעלם : (כז) לך אמר להם שובו לכם לאהליכם : (כח) ואתה פה עמד עמדי ואדברה אליך את כל המצוה והחקים והמשפטים אשר תלמדם ועשו בארץ אשר אנכי נתן להם לרשתה : (כט) ושמרתם לעשות כאשר צוה ה' אלקיכם אתכם לא תסרו ימין ושמאל : (ל) בכל הדרך אשר צוה ה' אלקיכם אתכם תלכו למען תחיו וטוב לכם והארכתם ימים בארץ אשר תירשון : [פרק ו'] (א) וזאת המצוה החקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקיכם ללמד אתכם לעשות בארץ אשר אתם עברים שמה לרשתה : (ב) למען תירא את ה' אלקיך לשמר את כל חקתיו ומצותיו אשר אנכי מצוה אתה ובן ובן בן כל ימי חייך ולמען יארכו ימיך : (ג) ושמעת ישראל ושמרת לעשות אשר ייטב לך ואשר תרבו מאד כאשר דבר ה' אלקי אבותיך לך ארץ זבת חלב ודבש : (ד) שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד : (ה) ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך : (ו) והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוה היום על לבבך : (ז) ושמנתם לבניך ודברתם בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך : (ח) וקשרתם לאות על ידך והיו לטופת בין עיניך : (ט) וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך :

6. UNDERSTANDING THE KEY POINT OF THE SECOND SPEECH IN DEVARIM

Moshe's opening statement – “listen Israel to the statutes and laws that I am teaching you today, study them and observe them...” – implies that this speech will convey the statutes and laws that the nation is expected to observe when they enter the land. Moshe is about to die – this is his last opportunity to instruct the nation regarding their obligations after his death when they enter the land.

But instead of diving into the material specified by his introductory sentence, Moshe launches into the story of how and when these mitzvot were first given. “God made a covenant with us at Chorev...” But rather than being a digression, this is absolutely critical if the remainder of his speech is going to resonate. Moshe needed to remind them that their obligations evolved from a covenant the nation had entered into at Mount Sinai. For this exact reason Moshe launches into the story of the Mount Sinai revelation. He reminds them that the first Ten Commandments were heard directly from God, and he then reviews those commandments, the very core of the covenant between God and the nation.

Moshe continues to recall the overwhelming awe and fear the nation suddenly experienced at Sinai, resulting in them opting to hear the remaining mitzvot from an intermediary – Moshe – rather than hearing it directly from God. And it is these mitzvot – namely, the remaining mitzvot received via Moshe after the Ten Commandments – that Moshe reviewed and described in this main speech of Devarim.

The nation suddenly became frightened and implored Moshe to act as their intermediary from now on. “When you heard the voice out of the darkness, while the mountain was ablaze with fire, you came up to me... and said... let us not die, for this fearsome fire will consume us... you go closer and hear all that God says, and then tell us everything that God commands, and we will willingly do it...” (5:20-24).

In other words, had the nation not become frightened they would have continued to hear the mitzvot directly from God.

God grants their request for Moshe to act as their intermediary and informs Moshe of the new plan: "Go, say to them, 'Return to your tents.' But you remain here with Me, and I will give you the commandments, the statutes, the laws... for them to observe in the land that I am giving into their possession..." (27-30). This is the key to understanding Devarim – everything Moshe says in this oration is the mitzvot that the nation should have and would have heard directly from God at Sinai had they not requested that Moshe hear it in their place.

You don't believe me? Just read the next pasuk, which introduces the mitzvot to be addressed by Moshe in his presentation: וְזֹאת הַמִּצְוָה הַחֲקִים וְהַמְשַׁפְּטִים אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֱלֹהֵיכֶם לְלַמֵּד אֶתְכֶם לַעֲשׂוֹת בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר אֲתֶם עֹבְרִים שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ וְאַתָּה פֹּה עֹמֵד עִמָּדִי וְאֲדַבְּרָה אֵלֶיךָ – and compare with the pasuk a couple of lines earlier that contains God's response to their request for Moshe to be the conduit וְאֵת כָּל הַמִּצְוָה וְהַחֲקִים וְהַמְשַׁפְּטִים אֲשֶׁר תִּלְמַדְם וַעֲשׂוּ בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָהֶם לְרִשְׁתָּהּ – remarkable, isn't it! Moshe's speech was simply doing his duty now – teaching them those mitzvot heard at Mount Sinai that the nation had not heard directly from God.

Suddenly Chapter 6 makes sense. The mitzvot in Chapter 6 are those mitzvot God gave via Moshe as a continuation of the Sinai Revelation: Kriat Shema – loving God, studying Torah, teaching the next generation, tefillin, mezuzah... and these mitzvot continue all the way through to the end of Chapter 26, with Moshe's explanations and accompanying remarks.

It is important to clarify something, though. It doesn't mean that only now, in the fortieth year, the nation heard these mitzvot for the first time. Moshe conveyed these mitzvot when he came down from Mount Sinai, but he waited until now to record them in the Torah. We will get back to that in a moment.

7. THE TRUE MEANING OF MISHNEH TORAH

So far, we have seen that Sefer Devarim is not a review of the Torah, as implied by the words "Mishneh Torah". Rather, at its core, it contains a collection of mitzvot that were given earlier but not recorded until now. So why is it referred to by Chazal as "Mishneh Torah"?

The answer is that understanding "mishneh" to mean "review" or "repetition" of the Torah is a mistake. The root of the word ש.נ.ש [sh.n.n.] – which we do translate into English as "repeat". But Devarim is not a "repeat" of Torah; rather, if anything, it contains much original material, previously unseen. But the misunderstanding is ours – it is not a repetition of something previously said – it is a body of material that requires repetition and review! Devarim contains a list of commandments that need to be repeated - every day! And this is precisely what Moshe told the nation in the very first mitzvah of the main speech:

וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוְךָ הַיּוֹם עַל לְבָבְךָ : וְשִׁנְתָם לְבָבְךָ וְדַבַּרְתָּ בָם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלֶקְתְּךָ בְּדֶרֶךְ וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ
"These words [referring to the mitzvot of the main speech] that I am teaching you today must be kept in your heart **and you must repeat them** (over and over) to your children and speak about them constantly, when you are at home, when you travel, when you get up in the morning, when you go to sleep..." (6:5-8).

In other words, this set of mitzvot that is recorded in the central presentation of Sefer Devarim are special in a particular way – they must be constantly repeated and taught, and that is what the name “Mishneh Torah” implies. As it turns out, we fulfill this mitzvah each and every day when we recite the “kriyat shma.”

Proof for this interpretation is found in the only place in Devarim that contains the actual phrase "Mishneh Torah" (17:18-19):

וְהָיָה כְּשִׁבְתוֹ עַל כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ וְכָתַב לוֹ אֶת מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה הַזֹּאת עַל סֵפֶר מַלְפָּנֵי הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם. וְהָיְתָה עִמּוֹ וְקָרָא בּוֹ כָּל יְמֵי חַיָּיו לְמַעַן יִלְמַד לְיִרְאָה אֶת יְהוָה אֱלֹהָיו לְשֹׁמֵר אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְאֶת הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לַעֲשׂוֹתָם.

"And when the King is seated on his royal throne, he must write **this Mishneh ha'Torah** in a book... and it must be with him and **he must read from it every day of his life** in order that he learns to fear God..." (17:18-19)

The phrase "Mishneh Torah" in this context does not refer to a repeat of anything that came earlier, but rather to a set of laws that needs to be repeated. Similarly, the word "mishnah" (as in Mishnayot) has the same meaning. "Mishnayot" require "shinun"; they must be repeated over and over again, so that they will be remembered.

8. WHY WERE THESE MITZVOT NOT RECORDED EARLIER?

The Ramban has already indicated that these mitzvot were particularly relevant in these final moments of Moshe's leadership, as they represented the most important mitzvot the nation needed to keep at the forefront of their thoughts and actions as they embarked on the conquest of the Promised Land. The Torah is not chronological, as we know. Initially the Sinai Revelation was to have been immediately followed by the conquest of Canaan. But first there was the Golden Calf, then the Mishkan needed to be built, then the Meraglim (spies) episode, which resulted in the consequence of forty years in the wilderness, and finally the challenge to Moshe's leadership by Korach. Had it been God communicating the mitzvot at Sinai, the nation would never have returned to their tents, and Moshe would not have had to go up Mount Sinai. But one thing led to another, which resulted in these laws, even if they were taught by Moshe, receding into the background as other priorities and matters took precedence. Only now did they become relevant, and not just relevant, but central to the upcoming course of national events. So relevant that they warranted repetition, and an explanation of their background.

9. SHEDAL – UNDERSTANDING THE INTRODUCTION TO DEVARIM

אלה הדברים אשר דבר משה : פעם אחר פעם, פעמים רבות, את כל ישראל בעבר הירדן -- במדבר, בערבה, מול סוף, בין פארן ובין תפל, ולבן וחצרות ודי זהב -- כל אלה שמות מקומות שנתעכבו שם ישראל, ובכל אחד מן המקומות האלה דבר משה אל כל ישראל את כל הדברים האלה.

ומה היו הדברים שהיה אומר להם? המאמר הזה לבדו : אחד עשר יום מחורב דרך הר שעיר עד קדש ברנע, כלומר המהלך אשר מחורב עד קדש ברנע, אשר היא סמוכה לארץ ישראל, אינו אלא מהלך אחד עשר יום למי שילך בדרך הר שעיר. ואתם בחטאתכם גרמתם לכם שתתעכבו במדבר ארבעים שנה. זאת היתה התוכחה שהיה משה מוכיחם דרך רמז בכל המקומות שהיו מתעכבים שם, רק לא היה מבאר להם הדבר באר היטב פן יקוצו בתוכחתו ויוסיפו לחטוא ; ואולם בארבעים שנה בעשתי עשר חדש, כלומר כאשר מלאו ימי פורענותם, והיו קרובים להכנס לארץ, אז באר להם המאמר ההוא. ואז דבר משה אל בני ישראל ככל אשר צוה ה' אותם אליהם,

כי גם קודם לכן נצטוו להוכיחם ולהזכירם כי בחטאתם הם מתעכבים שם, והוא אמרה להם ברמז, ועכשיו באר להם הדבר, והיה זה אחרי הכותו את סיחון מלך האמורי ואת עוג מלך הבשן, בהיות ישראל בעבר הירדן בארץ מואב, אחר אשר רצו את עונם, והיה ה' אתם, והכה לפניהם שני מלכים אדירים, ולא היתה דעתו להוסיף להניחם במדבר, כי אם לכבוש לפניהם את הארץ מיד, וגם הם היו יודעים כן, על כן לא היו מואסים תוכחתו, כי ידע כי סוף סוף חפץ ה' בם.

על כן אז הואיל משה באר את התורה הזאת שהיה אומר להם, אחד עשר יום וגומר, והתחיל ואמר ה' אלהינו דבר אלינו בחורב לאמר רב לכם שבת בהר הזה וכו', בא ורשו את הארץ וכו', כלומר לא משנאתו אותנו נתעכבו כאן, כי באמת כך היתה כוונתו שנלך מחורב לארץ ישראל באחד עשר יום, אלא מי גרם? ותקרבוני אלי כלכם ותאמרו נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו את הארץ כוכו', עד כי מזה נמשך ותשבו בקדש ימים רבים, ונסב את הר שעיר ימים רבים.

ואחרי אשר הזכירם סבת התמהמהם, כי לא היתה בשנאת ה' אותם, בא להודיעם כי כבר עבר זעם, ושהם עתידים לבוא מיד לרשת את הארץ, והביא ראיה על זה משני המלכים האדירים סיחון ועוג אשר נתן ה' בידם. אבל קודם שיזכיר להם זה, ראה הנביא להסיר מלבם ספק עצום אשר אולי יטריד את לבם, והוא שאולי יאמרו ישראל: הנה ה' מגרש מפנינו גוים רבים, ונותן ארצם נחלה לנו, ומי יודע אם בדור אחר לא תעלה במחשבה לפניו לעשות לנו כאשר עשה להם לבער אותנו מן הארץ, להביא בה עמים אחרים? לפיכך הקדים משה והזכירם איך נטו מעל אדום ולא התגרו בו מלחמה, כי ירושה לעשו נתן ה' את הר שעיר, ואיך נטו מעל מואב, כי לבני לוט נתן ה' את ער ירושה, וכן מעמון: ומכל זה יתברר שאין הקב"ה נוטל מתנותיו ומעבירין ביד אחר, בזולת פשעים גדולים.

אחרי ההקדמה הזאת הזכיר להם כבוש סיחון ועוג, ואגב גרר הזכיר לבני ראובן וגד שישמרו הבטחתם. אחרי כן הזכירם כי בא יומו, ושלא יוכל הוא בעצמו להנחילם את הארץ, ושאמנם, אף על פי שלמחר הוא מת, ראוי להם שישמרו תורתו, כי היא חכמתם ובינתם לעיני העמים, ובפרט ראוי שיזכרו את יום המעמד הנורא, פן תשחיתון וכו'. אחר כן הודיעם שאף על פי שאין הקב"ה מעביר מתנותיו מזה לזה, הנה אם ירבו פשעיהם יגרשם מארצו, ועדיין אם ישובו אליו ישוב אליהם, כי לא ישכח ברית אבות. הנה זה המך התוכחה היקרה, אשר איננה רק ביאור התורה הזאת: אחד עשר יום מחורב.

ואחר אשר השלים ספור התוכחה הזאת אשר הוכיחם בשנת הארבעים בעשתי עשר חדש באחד לחדש, בא לספר דבר אחר שעשה בעת ההיא, והוא אמרו (ד' מ"א) אז יבדיל משה שלש ערים. והרבה נדחקו המפרשים בענין המשך הפרשה הזאת, כי לדעתם שהספר כלו הוא משנה תורה, ושהביאור הנזכר במלות (א' ה') הואיל משה באר את התורה הזאת כולל ספר דברים עד סופו או עד קרוב לסופו, הנה הספור הזה חוץ למקומו. והאמת כי עד אז יבדיל משה תוכחה אחת היא, ושם נשלמה, ובא הספור הזה על מקומו בשלום. ואחרי ספור המעשה הזה אשר עשה אז משה, יבוא ספור הברית אשר כרת אתם בערבות מואב מלבד הברית אשר כרת אתם בחורב, ועל זה נאמר (ד' מ"ד) "וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל", "אלה העדות והחקים והמשפטים" וכו' וכו', וזה הוא משנה תורה, לא ביאור התורה.